

De vogels

Er was eens een jongen die Jelle heette, en die Jelle wou zo graag eens een engel zien. Nu ja, ook wel een heleboel engelen tegelijk, maar één vond hij al voldoende. Dan kon hij tenminste geloven dat er engelen bestonden.

Het liep tegen Kerstmis en dan werd er altijd veel over engelen gesproken. Op de zondagsschool vertelde de meester het verhaal van de geboorte van het Kerstkind in Bethlehem. Jelle kende het allang, hij had het al zo vaak gehoord. De herders lagen met hun kudde in de besneeuwde velden en toen was hun ineens een engel verschenen. Volgens de meester werd het middenin de nacht plotseling zo licht, dat de herders zich een ongeluk schrokken. Maar de engel zei hun dat ze niets behoeften te vrezen, en maar dadelijk naar Bethlehem moesten gaan om er het Kind te aanbidden, dat juist in een arme stal was geboren. Het bleef trouwens niet bij die éne engel. Want opeens schoof de hemel als een groot gordijn open, en een hele engelenschaar begon te zingen en muziek te maken op violen en fluiten.

De zondagsschoolmeester vertelde het verhaal zo mooi, dat het net was of hij er zelf bij was geweest, vond Jelle. En je kon goed merken dat de meester vast en zeker in het bestaan van engelen geloofde, net zo zeker als in het bestaan van de kinderen van zijn zondagsschoolklas.

Maar Jelle wist helemaal niet of hij er wel in kon geloven. Hij wilde wel graag, o ja. Want engelen waren vast heel mooi en heel bijzonder. Je zag ze vaak afgebeeld op schilderijen en prenten en kerstkaarten en ze droegen dan lange jurken, hadden meestal een ster in het haar en vlogen als grote vogels op heel brede vleugels. En ze waren altijd goed, want het waren boodschappers van God.

Jelle zou willen dat ze echt bestonden, maar . . . hij had er zelf nog nooit een gezien en hij was ook nooit een mens tegengekomen die wél eens een engel had ontmoet.

Zelfs de oude tante Foekje niet.

Tante Foekje was een zuster van Jelles grootmoeder. Ze had in haar kamer twee grote gravures aan de wand hangen, die in zwarte lijsten waren gevat. Op de ene plaat zag je een engel naar de aarde vliegen, met een baby in de armen; en op de andere stond net zo'n engel, die met een mens naar boven wikte. Onder de ene plaat stond KOMEN, onder de andere GAAN.

Als Jelle bij tante Foekje naar die twee platen stond te kijken, vertelde tante hem telkens opnieuw wat ze voorstelden. Als er een mens geboren werd, kwam zijn ziel uit de hemel, en als hij gestorven was, keerde zijn ziel weer naar de hemel terug.

Maar die engelen, wou Jelle weten. Bestonden die echt?

Ja, daarvan scheen tante wel overtuigd te zijn.

„Maar hebt u er zelf wel eens een gezien, tante?” hield Jelle aan. Want als er één mens de kans had gehad om in z'n leven een engel te ontmoeten, dan was het stellig tante Foekje, die al ver in de tachtig was. Ze had koningin Wilhelmina en prins Hendrik wel eens gezien en zelfs de oude koningin Emma, de grootmoeder van koningin Juliana.

„Gezien . . .?” vroeg tante verwonderd. „Nee, dat niet . . .”

„Maar je kunt best in engelen geloven, al heb je ze nooit gezien,” zei ze eenvoudig. En daar kwam Jelle dan niet veel verder mee.

Als Jelle met zijn kameraden over die engelen begon en hun vroeg wat zij ervan dachten, dan waren er altijd wel een paar, die rotsvast in het bestaan van engelen geloofden. Ze hadden er evenmin als tante Foekje ooit eentje gezien, maar dat bewees niets, vonden ze. De lucht om je heen kon je immers ook niet zien, maar die bestond ook wel degelijk. Moest je maar eens met je hand heen en weer zwaaien, dan voelde je die wel. En als er géén lucht was, zou je gewoon stikken.

Maar er waren ook wel jongens die beweerden dat engelen net zo min bestonden als heksen, feeën en kabouters.

„Heb jij wel eens een echte toverfee of een heks gezien?” vroegen ze. En als Jelle dan moest toegeven dat dit hem nog nooit was overkomen, zeiden ze: „Nou dan!” En daarmee was voor hen de kous af. Engelen bestonden niet.

En toch wou Jelle er dolgraag in geloven.

„Als hij er nu maar eens ééntje zag! Een hele hemel vol als met Kerstmis was heus niet nodig. „Lieve God, ik wou zo graag eens een engel zien,” zei hij soms in zichzelf.

Nu wist hij een plekje, dat misschien wel het stilste was van de stad, ja van de hele wereld: de havenkade bij een oude scheepstimmerwerf. Daar kwam bijna nooit een mens en daarom brandden er zelfs geen lantarens 's avonds. Als je er op een heldere winteravond ging staan zag je de sterren aan de lucht steeds duidelijker en de hemel was er zo ontzaglijk groot, dat je er bijna bang voor zou worden. Als er één plaats in de stad was waar ooit een engel naar je toe zou kunnen komen was het dáár, meende Jelle. In de gewone straten, waar je lantarens had en verlichte winkels en een druk verkeer van wandelaars en fietsen en auto's, hoefde je natuurlijk niet op een engel te rekenen. Maar hier, op dit geheimzinnige plekje bij de oude werf, zou het best kunnen gebeuren dat er opeens een engel voor je stond, een grote, lichte mens-vogel, die tegen je fluisterde: „Je wou zo graag een engel zien? Nu, hier ben ik dan. Onze Lieve Heer heeft me naar je toegestuurd.”

Daarom had Jelle op een vorstige novemberavond wel een half uur aan de haven staan wachten. Maar er was geen engel verschenen.

Misschien kwam een engel wel bij je bed. Wat wist je ervan?

Jelle lag 's avonds soms lang wakker. Dan tuurde hij in de donkere kamer. Misschien kwam uit het pikkeduister ineens een engel opdagen, zomaar ergens bij de wasbak bijvoorbeeld, of bij de stoel, waarop zijn kleren lagen.

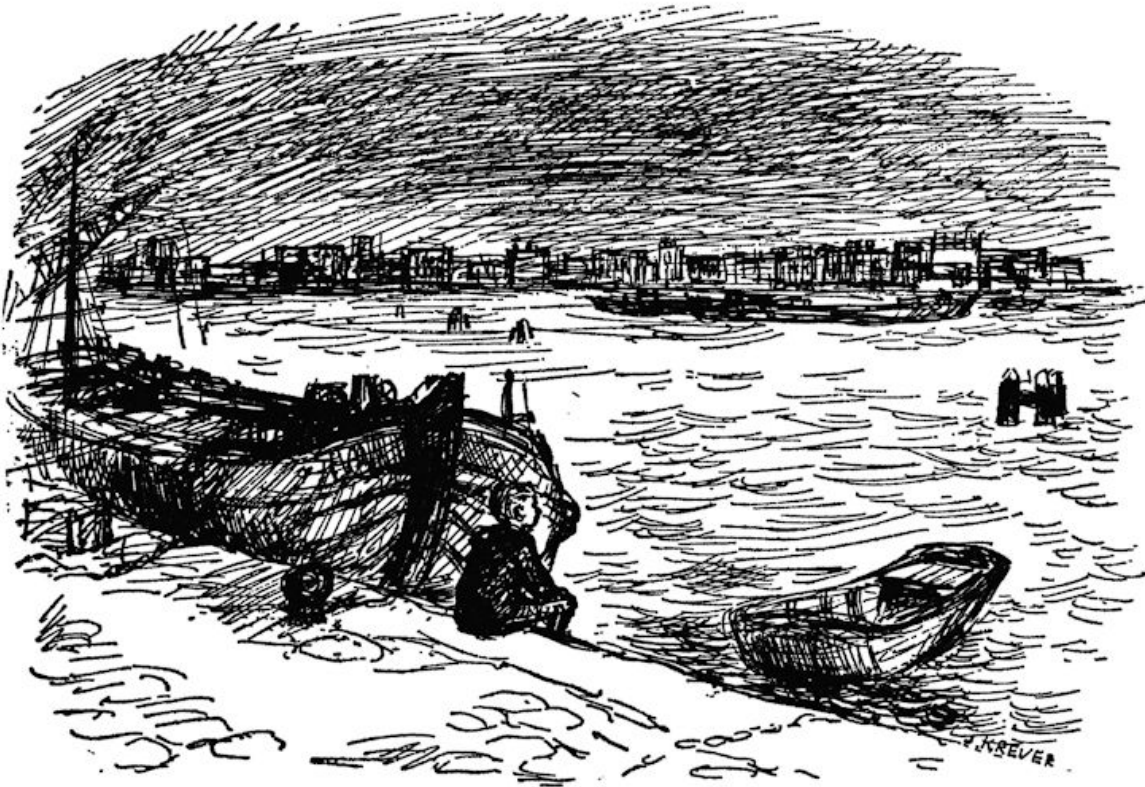
Een engel hoefde natuurlijk niet door een geopende deur of onder een opgeschoven raam naar binnen te komen. Die was vast net zoiets als het maanlicht, dat ook vanzelf in de kamer drong.

Stel je voor dat hij plotseling de engel zag staan, helemaal van blauw licht en doorschijnend, zodat je er dwars doorheen kon kijken. Net een prachtige vogel van zuiver maanlicht. Maar Jelle zou toch wel even schrikken als de engel er echt stond, en haastig onder de dekens kruipen . . .

Maar dat hoefde niet, want de engel kwam weer niet.

En toen zei Jelle: „Lieve Heer, als ik een engel mag zien, doe ik de drie guldens, die ik van mijn zakgeld heb gespaard in een kerstpot van het Leger des Heils.”

Hij had er eigenlijk een autootje voor willen kopen, een Rode-Kruisambulance, met

deurtjes die echt open en dicht konden. Maar nu was er opeens kans dat die drie gulden niet in de winkelkassa maar bij het Leger terechtwamen. Dat was natuurlijk een heel goede bestemming, want tien arme mensen konden er een kop chocola van drinken. Maar ergens zou het hem toch wel een beetje spijten. Enfin, het was zijn eigen verkiezing. Had hij het maar niet aan God moeten beloven!

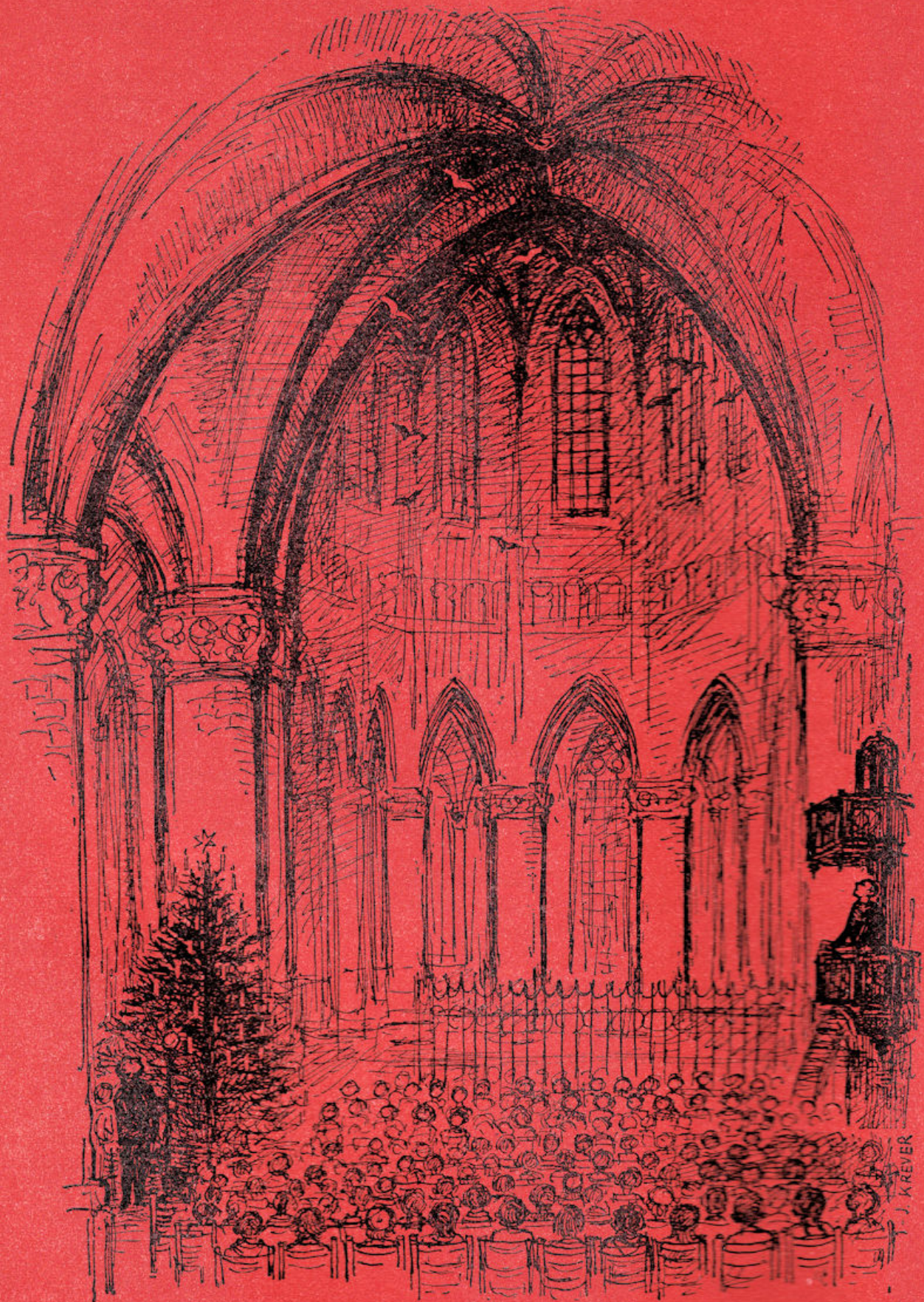
Twee dagen voor Kerstmis was er kerstfeest voor de leerlingen van de zondagschool.

Het werd in de kerk gehouden. Die kerk had de vorm van een kruis met vier evenlange armen, en precies onder het midden van het gewelf stond, zoals ieder jaar, de hoge, verlichte kerstboom. Hij zat van onder tot boven vol kaarsen, geen elektrische, maar echte waskaarsen. De koster en zijn twee grote zoons stonden een beetje in de buurt, met een emmer water en een paar lange stokken met een spons aan het uiteinde. Er mocht eens brand komen! De kinderen zaten er al half op te wachten want ze vonden het altijd zo spannend als er een kleine 'fik' ontstond: wel wat griezelig ook natuurlijk, maar toch leuk om te zien hoe handig de drie mannen dan de vlammetjes tussen de kletsnatte sponzen doodknepen.

Het was warm in de kerk, alsjeblijft! Het grote orgel, dat op de kuif vijf grote witte potten droeg met vergulde slingers er omheen en vergulde vlammen er bovenop, zong de ruimte vol met zijn prachtige stem.

De dominee deed een gebed en las het kerstevangelie voor.

Daarbij moest Jelle toch weer even aan de engelen denken, hoewel er hier bij al die mensen en dat licht vast niet een zou verschijnen.

Het begon nu echt feestelijk te worden in de kerk: de kinderen mochten een paar liederen zingen, die ze op de zondagsschool hadden ingestudeerd. Maar onder het gezang kregen een paar jongens de grootste ruzie omdat de een met zijn stoel tegen de benen van de ander had gestoten. De zondagsschoolmeester moest haastig tussenbeide komen om de vrede te herstellen. Nee, voor echte engelen was hier toch geen plaats, meende Jelle.

Enfin, hij zou dan tenminste dat Rode-Kruiswagentje kunnen kopen . . .

Maar toen . . .

De dominee begon met zijn kerstverhaal voor de kinderen. Hij liet het net als de meester van de zondagsschool in de Bethlehemse velden spelen onder de herders, ruwe bonken hoor, die met elkaar zaten te mopperen over de sneeuw en de gure wind. Ze haalden ook een oude geschiedenis op, waarin werd verteld over de grote Koning van de Joden, die in Bethlehem geboren zou worden; maar daar hechtten ze zelf weinig geloof aan. Vooral de jongste herder, die Misaël heette, wilde er niets van horen.

En toen kwam de dominee natuurlijk met het echte kerstverhaal, dat de meester ook al had verteld en waarin de engelen zo'n grote rol speelden. De kinderen wisten precies wat er allemaal zou gebeuren, maar evengoed zaten ze doodstil te luisteren.

„Het werd ineens zó licht dat het wel klaar dag leek,“ vertelde de dominee. „En toen de herders verwonderd omhoog keken, zagen ze daar een hele schare engelen . . .“

Plotseling riepen een paar kinderen verbaasd: „Kijk eens . . . kijk eens . . .!“

Ze luisterden niet meer naar het verhaal, maar wezen omhoog, naar het gewelf van de kerk. Toen keek iedereen naar boven, ook de grote mensen. Zelfs de koster en zijn beide zoons lieten een ogenblik niet meer op de kerstboom.

Geen wonder, want langs de gewelven fladderden een tiental vogels. Hadden ze soms hun nesten daar helemaal in de hoogte, waar misschien een gat in het kerkdak was? En waren ze plotseling ontwaakt door de warmte, het licht en de muziek? Och, niemand vroeg zich dit eigenlijk af, behalve waarschijnlijk de koster.

Vreemd stil was het in de kerk, waar de vogels maar steeds door en langs elkaar zweefden. Het was net of ze daar het kerstverhaal schreven in geheimzinnige lettertekens, die meteen weer werden weggewist. Maar iedereen scheen ze te kunnen lezen en kwam diep onder de indruk.

De dominee was even met zijn verhaal opgehouden.

Maar nu vervolgde hij het weer en haakte op die wonderlijke gebeurtenis in.

Waren deze vogels door God hierheen gezonden? vroeg hij zich af. Net als de raven, die Elia brood brachten, of als de duif, die in de Jordaan op Jezus neerdaalde? Want vogels waren ook boodschappers van God, net als de engelen.

Opeens wist Jelle het: dit was het wonder waarop hij had gewacht.

Jelle wist natuurlijk heel goed dat het vógels waren die hij in de kerk had gezien. Maar het waren ook godsvogels, boden van de hemel, en daarom leken ze veel op engelen.

De volgende dag ging hij naar het postkantoor en liet zijn spaargeld in de kerstpot glijden.

De heilssoldaat die er de wacht hield knikte hem vriendelijk toe en zei: „Dank je wel. Gelukkig Kerstfeest!“

Hij kon natuurlijk niet weten dat de jongen die het Leger zo goed had bedacht tot de weinige gelukkige mensen behoorde die een engel hadden ontmoet.